

ПРВО ИЗДАЊЕ

СТРАЖА

БЕОГРАД, УТОРАК 22. ЈУЛА 1914. ГОД.

АУСТРО-СРПСКИ РАТ

Наша храбра војска прешла је босанску границу, да потлаченој браћи донесе давно жељену слободу. Са аутентичне стране дознали смо; да је наша војска до сад заузела Зворник и Вишеград.

СРПСКА СЕ ЗАСТАВА ВИЈЕ...

Ноћас су наше комите прешли преко савског моста. Наишли су на веома мали отпор, јер су „храбри“ ћесарови војници оладили чувства, чим су дознали да су то комите. И сада се на финансијској кући преко од Калимегдана вије Српска застава. Живеле наше комите!

„Пестер Лојд“ који је синоћ приспео у Београд, доноси масу лагарија. Између осталог вели како је њихова „храбра“ војска дошла већ до Параћина. Колико је ова вест лажна види се по томе, што хладни Енглези бележећи ову вест питају се: каква је то силна црвеница, која за недељу дана није била у ст. њу да пређе Саву, а како је тек могла стићи до Параћина и којим путем?!

Париз 21. јула.

Излепљени су плакати у којима се наређује општа мобилизација. Први дан почине 2 августа у 12 ч. 1 м. по поноћи а истиче у 11 ч. 59 м. идуће ноћи (по новом календару).

Петроград 21

Затворена је пловидба у Финском Заливу.

Париз 21. јула.

Анато пише у „Фигару“: „Француска није ни мало одговорна за садашњи казус бели. Она није изазивала нити дражила ма кога. На: је троје док на против Италија изгледа да се колеба. Снага Сила Тројнога Споразума је огромна и неисцрпна. Она је решена да се бије до последњег тренутка и да одушевљено брани мир.

Клемансо пише: сад знамо одакле долази напад. Инсталирање аустријанаца у животним деловима српске територије није обична војничка шетња. Српско наоружање је одлично а патриотско одушевљење велико; диверзија коју доноси 400.000 добро постављени српски војника није за презирање.

Петроград, 21. јула

Када је царско-руска влада дознала за садржину ноте коју је Аустрија предала у Београду, увидела је одмах да су извесни захтеви у њој били неостварљиви. Док су други били изношени у форми која се не слаже са достојанством и независношћу Србије.

Немачка је нашла да Аустрија не може да прихвати предлог Русије.

Петроград, 21. јула.

Сазонов је изјавио српском посланику у Петрограду, у име царске владе, да је Русија задовољна радом Србије.

Петроград, 21 јула.

Цар је рекао: „Мир нећу потписати, докле непријатељ не буде сломијен.“

Париз, 21. јула.

Борбе се продужују дуж целе границе. Немачка војска је повредила неутралност Луксембурга и преко њега прешла војску.

Француске трупе су одбиле енергично тај напад.

Париз 21.

Неколико Француских официра на аеропланима прешли су Немачку границу преко Вадена и дошли чак до Баварске.

Скупштина за војску

— Говор министра финансија. —

Приликом читања законског предлога о ванредним кредитима од 90 милиона динара г. министар финансија др. Лаза Пачу изјавио је у Народној Скупштини:

„Допустите ми господо да кажем само неколико речи: Овај закон у главном постао је по угледу на друге законе у сличним приликама. Судба земље је била, да нам је у току од две године ово већ трећи рат. Имали смо два овака закона, али морам скренути пажњу на једну нову околност, а то је, да су финансиске прилике сада теже него и једног пута раније. И то је сасвим разумљиво, кад имате у виду да нас је овај рат задесио пре довршене жетве и пре него што је принос сакупљен и приходи почели утицати у државну касу. Отуда је до сада државна готовина, у главном, и у старим и у новим крајевима, имала да покрива државне расходе. Стога и стање државне касе није тако, да би се одмах могао почињати рат. Али кад се већ почиње, онда се мора учинити све што треба за одбрану земље, прикупити и распоредити онолико новаца, колико има да се употреби на рат, јер се рат не може водити са успехом ако се не буде могло финансирати. За остали део рата, у колико сада немамо новаца, ја тражим овде овлаштење, да то покријем, како будем могао. Ја мислим господо, вероваћете да ћу се ја трудити, да то буде по државу најкорисније. У току два рата ми смо у том погледу имали доста искуства и могу рећи, да је Србија с те стране прошла боље од свих земаља.

У одбор били су ушли господа посланици из Напредне и Самосталне странке. Жао ми је, што није кога и из Националне странке. Ми смо се сложили односно извештаја, који вам је прочитан.

Ви сте чули најновију вест, да је Немачка објавила рат Русији. То ће повући целу Европу. И ја вас молим да примите једнодушно закон, овако како је поднешен, а ако у току времена буде потребно да се што измени, или дода, ми ћемо наћи пута и начина да се споразумемо и надам се да ће наступити такве прилике, да ће се скупштина моћи убрзо и понова састати, у сретнијим приликама него сада. (живо одобравање).

Наши бродови

— Саопштење једног бродарца —

Јуче је у Београд допутовао један чиновник Српског Бродарског Друштва и у разговору са једним нашим сараднич-

ком исти је о стању наших бродова ово изјавио:

Брод „Београд“, који је из Пеште пошао са шест шлепова налази се у Новом Саду, где га је мобилизација затекла. „Мачва“ и „Неретва“ су услед јаке пушчане и топовске ватре од стране аустријанаца толико биле оштећене, да су потонуле у градиштанском пристаништу! „Србија“ је потпуно изгорела. Машинерија је потонула. Од пет шлепова, које је она вукла четири их је потопљено а један се откинуо и отишао низ воду незнано куд. „Делаград“ је још увек са путницима у Молдави. „Вардар“ је заробљен у Оршави. „Цар Никола“ са „Моравом“ и пет шлепова пробио се кроз силну пушчану ватру и сретно је доловио у Милановац. Њоме је командовао капетан Никола Бошковић.

Ратно расположење

Ниш, 14. јула

У Нишу од 12. јула ври као у мравињаку. Бојске и сувише, странаца са свају страна. Гостовнице су све препуне; Народ веома одушевљен за рат јер види да му непријатељ хоће да отме оно што је крвљу својом стекао. Сваки који кога сретне или стигне пита: хоћемо ли на Швабу? —

Хоћемо, ако Бог да!

Свуда се види веселост. Аустриски конзул посматра ово па се не може начудити оваквом одушевљењу и раздраганости.

14. требало је у Нишу, у офисарском дому, да буде народна скупштина али због недовољног броја посланика није могла да се држи. Заказана је за 15.

14. пре подне била је министарска седница под председништвом г. Пашића, председника министарства.

Престолонаследников је стан у кући г. Јована Попића, трговца.

Отворен је упис добровољаца. Уписују се нагло сви и старо и младо и с нестрпљењем очекују час да пођу противу српског душманина. Т.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Животне намирнице

Услед ратног стања многи су продавци животних намирница затворили своје радње и отишли у рат. Остали, пак, који су остали код својих кућа гледају да се овом ванредном стањем користе и повишили су цене животним намирницама. Ми скрећемо пажњу власти, на овај нечувен нитковлук ових дерикожа и захтевамо да она у споразуму са општинским одбором (ако исти није клиснуо) одреди цене намирницама.

Добровољци - ватрогасци

Пошто је пожарна чета распуштена и сви пожарници упућени у своје команде, то је Београд остао без једне неопходно нужне потребе. Стога се општина Београдска с молбом обраћа на сва она лица, која су ослобођена од војних дужности, да дођу у општину (основна школа у Макензијевој улици) где ће се образовати добровољачки ватрогаски кор.

Ми се придружујемо овој општинској молби, и надамо се да се Београђани неће о исту оглушити.

Генерал Божа

Од јуче се у Београду налази наш искусни војсковођа, генерал *Божа Јанковић*.

Принц Ђорђе

Неустрашими краљевић Ђорђе још увек се налази у Београду. Његово присуство чини на грађанство најлепши утисак.

Не стрепећи за свој млади живот храбри краљевић је преко целог дана по вароши.

Бомбардовање Београда

— Досад оштећене куће у Београду. —

Е баш овај мој директор не зна за милост. Шта мислите шта му је сад пало на памет?! Наредио ми је, да обиђем оне крајеве Београда који су на домет аустријским гранатама и шрапнелима; па да донесем исцрпан извештај о томе: које су куће оштећене:

Влас се мора слушати; Тако сам се и ја покорио власти и решио да пођем у ту чудну експедицију, излагајући се, да ме сваког момента спазе аустријанци и да оспу на мене кишу од шрапнела.

Одлучио сам се да прво почнем са кварталом савамалским.

Као најзгоднија места за бомбардовање јесте Сававала. Ево већ два сата шпартам неравном саваманском калдрмом, па, ипак, никако да наиђем на коју порушену кућу.

У разговору са једним савамалцем, исти ће ми рећи: Господине, туря у те твоје новине ову аустријску бруку: Шест дана већ нас бомбардују па ништа. Личи ли молим те Београд на варош коју бомбардују?

И збиља, тако је. Већ шест дана грме њихови сулундари, а Београд, сила баш ни главе да окрене.

У целом овом кварту има око десет оштећених кућа, међутим, ни једна није јако. Једино хотел „Крагујевац“ што је на неколико места изрешетан куршумима.

Власник Драг. Грегорић Космајска бр. 22
Штамп. Драг. Грегорић и Друга Космајска 22
Одговор. уредник Миша Милојевић Косм. 22